

MAGDALENA TARASZKIEWICZ

Akademia Nauk Stosowanych w Łomży

[mtaraszkiewicz@ansl.edu.pl](mailto:mtaraszkiewicz@ansl.edu.pl)

ORCID: 0000-0003-1297-8279

## **Efektywność ekonomiczna i jakość przedmiotu zamówienia publicznego**

**Economic effectiveness and a quality  
of a subject of public procurement**

**Streszczenie.** Efektywność ekonomiczna oraz jakość przedmiotu zamówienia to dwie nowe zasady wprowadzone przez ustawodawcę do ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych. W ich myśl obowiązkiem zamawiającego jest nie tylko dbanie o oszczędne wydatkowanie środków publicznych, lecz także poszukiwanie takiej oferty, która przedstawia najlepszy stosunek jakości przedmiotu zamówienia do posiadanych przez zamawiającego środków finansowych. Nie oznacza to jednak najwyższej jakości, lecz jakości proporcjonalnej do posiadanych środków finansowych. Efektywność i jakość muszą współgrać ze sobą, aby zapewnić prawidłową realizację przedmiotu zamówienia. Toteż ważne jest zdefiniowanie tych pojęć.

**Słowa kluczowe:** zamówienia publiczne; efektywność ekonomiczna; jakość; przedmiot zamówienia publicznego.

**Abstract.** Economic efficiency and a quality of a contract's subject are two new rules introduced by the legislator to the Act of 11 September 2019 on Public Procurement Law. According to these rules, the contracting authority's duty is not only to ensure that public funds are spent economically, but also to look for an offer that represents the best ratio of a quality of a subject of a contract to funds held by the contracting authority. However, this does not mean that the subject must be of the highest quality, but its quality must be proportional to the financial resources available to the contracting authority. Efficiency and quality must work together to ensure the correct implementation of the subject of the contract. Hence, it is important to define these concepts.

**Keywords:** public procurement; economic efficiency; quality; subject of the public procurement.

## 1. Wprowadzenie

Zamówienia publiczne stanowią jeden z elementów sektora finansów publicznych obejmujący szczególny sposób wydatkowania środków publicznych. Zgodnie z art. 7 pkt 32 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych<sup>1</sup> zamówienia to odpłatne umowy zawierane między zamawiającym a wykonawcą, których przedmiotem jest nabycie przez zamawiającego od wykonawcy dostaw, usług lub robót budowlanych. Umowy w sprawie zamówień publicznych częstokroć opiewają na bardzo wysokie kwoty, stąd też rynek zamówień publicznych podatny jest na działania korupcyjne. Istotne jest, aby zamawiający, udzielając zamówień publicznych, przestrzegał zasad określonych przez prawodawcę. Jako najważniejszą zasadę zamówień publicznych wskazuje się zasadę uczciwej konkurencji. Nie można jednak pozostałym zasadom odmawiać istotnego charakteru i skupiać się wyłącznie na tej jednej.

Ustawa Prawo zamówień publicznych, która zastąpiła poprzednio obowiązującą ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r.<sup>2</sup>, w art. 17 wprowadziła

---

<sup>1</sup> Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz. 1129 ze zm.), dalej: Prawo zamówień publicznych lub p.z.p.

<sup>2</sup> Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 1843 ze zm.) – uchylona w dniu 1 stycznia 2021 r.

zasady efektywności ekonomicznej i jakości zamówień publicznych, które to zasady konstytuują obowiązek udzielania zamówień w sposób zapewniający zarówno najlepszą jakość przedmiotu zamówienia w stosunku do środków, które zamawiający może przeznaczyć na jego realizację, jak i najlepszy stosunek nakładów do efektów, w tym efektów społecznych, środowiskowych i gospodarczych<sup>3</sup>. Obowiązkiem zamawiającego jest uwzględnienie tych zasad przy ustalaniu warunków zamówienia, w szczególności w zakresie opisu przedmiotu zamówienia, warunków udziału w postępowaniu oraz kryteriów oceny ofert.

Celem niniejszego opracowania jest analiza znaczenia zasad efektywności ekonomicznej oraz jakości w zamówieniach publicznych. Autor podejmie próbę odpowiedzi na pytanie, czym jest efektywność ekonomiczna i jakość zamówienia publicznego. Artykuł opracowano z wykorzystaniem niereaktywnej metody badawczej, dogmatyczno-prawnej.

## **2. Efektywność ekonomiczna w zamówieniach publicznych**

Ustawa Prawo zamówień publicznych, która weszła w życie 1 stycznia 2021 r., wprowadziła na grunt zamówień publicznych szereg istotnych zmian. Jedną z nich jest generalna zasada efektywności zamówień publicznych. W ramach ogólnej zasady efektywności mieści się m.in. efektywność ekonomiczna, której poświęcony został niniejszy artykuł. Na pierwszy rzut oka może się wydawać, że zasada efektywności ekonomicznej jest czymś nowym dla zamawiających. Jednak w przypadku zamawiających zaliczanych do jednostek sektora finansów publicznych wskazać należy na art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych<sup>4</sup>, zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane:

---

<sup>3</sup> <https://www.uzp.gov.pl/nowe-pzp/interpretacje/nowe-pzp-w-pytaniach-i-odpowiedziach/co-oznacza-nowa-zasada-efektywnosci-w-pzp-2020-11-19> (dostęp: 21.03.2022 r.).

<sup>4</sup> Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.); H. Nowicki, *Cele systemu zamówień publicznych*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2017, nr 497, s. 55.

- 1) w sposób celowy i oszczędny z zachowaniem zasad:
  - a) uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów,
  - b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;
- 2) w sposób umożliwiający terminową realizację zadań,
- 3) w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Jak zauważa A. Wiktorowski, dotychczasowe doświadczenia pokazują, że realizacja powyżej przywołanych nakazów była traktowana dość powierzchownie przez zamawiających<sup>5</sup>. Skutkiem tego mogło być m.in. wprowadzenie do ustawy Prawo zamówień publicznych zasad efektywności ekonomicznej oraz jakości.

Efektywność ekonomiczna to, ogólnie ujmując, zawarcie umowy na najkorzystniejszych warunkach. W drodze zamówień publicznych zamawiający dokonują zakupu dóbr potrzebnych im do realizacji określonych zadań. Ponadto możliwe jest także ukierunkowanie zamówienia na osiągnięcie innych celów niż związane bezpośrednio z pozyskiwanym dobrem, np. dotyczących aspektów środowiskowych czy społecznych, które w szerszym znaczeniu stanowią wartość dla zamawiającego lub dla interesu publicznego<sup>6</sup>.

Ustawodawca w art. 17 p.z.p. wyróżnił dwie kategorie pomocne w zdefiniowaniu efektywności ekonomicznej zamówienia. Pierwsze rozumiane jako zakup dostaw, usług lub robót budowlanych o najlepszej jakości uzasadnionej charakterem zamówienia w ramach posiadanych środków finansowych. Wskazać należy, że nie musi to być najwyższa jakość, lecz najlepsza. Ograniczeniem dla wymagań jakościowych jest charakter zamówienia. Jeżeli więc potrzeby zamawiającego mogą być

---

<sup>5</sup> A. Wiktorowski, *Komentarz do art. 17 p.z.p.* [w:] A. Gawrońska-Baran, E. Wiktorowska, A. Wiktorowski, P. Wójcik, *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, Warszawa 2021, s. 135.

<sup>6</sup> M. Stachowiak, *Komentarz do art. 17 p.z.p.* [w:] W. Dzierżanowski, Ł. Jaźwiński, J. Jerzykowski, M. Kittel, M. Stachowiak, *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, Warszawa 2021, LEX nr 587859596; P. Nowicki, *Zamówienia publiczne jako instrument kształtowania gospodarki przez państwo*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2017, nr 497, s. 114–115.

w równym stopniu zaspokojone przez dobra o niższej i wyższej jakości, to zasada proporcjonalności będzie przemawiała za szerszym otwarciem rynku i zastosowaniem średniej jakości. Będzie to również, jak wyjaśnia M. Stachowiak, pozostawało w zgodzie z drugim warunkiem, czyli uzyskania najlepszej jakości w stosunku do posiadanych środków finansowych<sup>7</sup>. Jak zauważa P. Nowicki, efektywność ekonomiczną zamówienia publicznego wyraża zasada *Best Value for Money*, która oznacza, że zamówienie publiczne winno być udzielone w sposób gwarantujący osiągnięcie jak najlepszych efektów w stosunku do ceny lub kosztu<sup>8</sup>.

Drugie kryterium nakazuje z kolei osiągnąć najlepsze efekty zamówienia z uwzględnieniem efektów społecznych, środowiskowych oraz gospodarczych. Pojęcie efektywności ekonomicznej jest szersze niż pojęcie jakości przedmiotu zamówienia. Efektywność ekonomiczna odnosi się nie tylko do wykonywanego świadczenia, lecz również do rezultatów wywołanych wykonaniem zamówienia. Społeczne efekty można osiągnąć przykładowo poprzez wykonanie zamówienia przez wykonawcę, który zatrudnia osoby mające problemy w funkcjonowaniu na rynku. W tym jednak przypadku może zdarzyć się tak, że realizacja zamówienia będzie mniej korzystna ekonomicznie niż przy wykonaniu przez podmiot niepodjmujący takich działań, a więc nieuwzględniający efektu społecznego, bowiem takie osoby mogą okazać się mniej wydajne, a co za tym idzie przedmiot zamówienia może być realizowany w dłuższym czasie. Osiągnięcie efektu środowiskowego oraz gospodarczego może z kolei okazać się droższe przy samym zakupie, tj. wymagać więcej środków na jego realizację, jednak będzie korzystniejszej w długoletniej eksploatacji, zarówno pod względem kosztów utrzymania i korzystania, jak również skutków dla środowiska. Efekty społeczne, środowiskowe oraz gospodarcze mają być najlepsze w stosunku do poniesionych nakładów, a więc nie tylko co do ceny, ale także kosztów związanych przykładowo z przygotowaniem przedsięwzięcia i następnie jego eksploatacją i utrzymaniem.

---

<sup>7</sup> M. Stachowiak, *Komentarz do art. 17...*, LEX nr 587859596.

<sup>8</sup> P. Nowicki, *Aksjologia prawa zamówień publicznych, Pomiędzy efektywnością ekonomiczną a instrumentalizacją*, Toruń 2019, s. 285.

Efektywność ekonomiczna rozumiana może być także jako efektywności procesu udzielania zamówienia publicznego. Zamawiający powinien dążyć do tego, aby stosowane przez niego procedury pozwoliły sprawnie przeprowadzić postępowanie i zakończyć je zawarciem umowy z wykonawcą dającym rękojmię prawidłowego wykonania przedmiotu zamówienia. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w stosunku i do zamawiającego, i do wykonawców występuje zarówno konflikt interesów, jak i symetria. Oba podmioty dążą do zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego. Wykonawca chce zrealizować przedmiot zamówienia, natomiast zamawiający chce zlecić jego realizację. Niezgodność dotyczy z kolei wartości zamówienia publicznego. Zamawiający chce, aby zamówienia zostało wykonane za cenę jak najbardziej korzystną dla niego, natomiast wykonawca chce otrzymać jak najwyższe wynagrodzenie. Relacje pomiędzy zamawiającym a wykonawcą wyznaczone są więc przez cenę lub koszt przedmiotu zamówienia. Zamawiający, aby móc udzielić zamówienia wykonawcy, musi uznać, że złożona przez niego oferta jest najkorzystniejsza ekonomicznie<sup>9</sup>. Oznacza to, że oferta wykonawcy nie tylko pozwoli zrealizować zamówienie za najniższą kwotę, ale także, że zamówienie wykonane zostanie zgodnie z warunkami przedstawionymi przez zamawiającego.

### **3. Jakość przedmiotu zamówienia publicznego a efektywność ekonomiczna**

Zasady jakości przedmiotu zamówienia i efektywności ekonomicznej wynikają z dyrektywy 2014/24/UE<sup>10</sup>. Zgodnie z motywem 9 tejże dyrektywy najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę oceniać należy na podstawie najlepszej jakości do ceny, co zawsze winno obejmować element cenowy lub kosztowy. Nadto należy sprecyzować, że taką ocenę oferty najkorzystniejszej ekonomicznie można również przeprowadzić na podstawie

---

<sup>9</sup> P. Nowicki, *Aksjologia ...*, s. 289.

<sup>10</sup> Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.Urz. UE L 2014 nr 94, s. 65), dalej: dyrektywa 2014/24/UE.

ceny i efektywności kosztowej lub wyłącznie na podstawie efektywności kosztowej. Artykuł 67 ust. 2 dyrektywy 2014/24/UE stanowi wprost, że „ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie z punktu widzenia instytucji zamawiającego określa się na podstawie ceny lub koszty, z wykorzystaniem podejścia opartego na efektywności kosztowej, takiego jak rachunek kosztów cyklu życia produktów zgodnie z art. 68; może ona obejmować najlepszą relację jakości do ceny, którą szacuje się na podstawie kryteriów obejmujących aspekty jakościowe, środowiskowe lub społeczne związane z przedmiotem danego zamówienia publicznego”.

Prawodawca unijny w art. 67 ust. 2 dyrektywy 2014/24/UE wskazuje, że wybór wykonawcy z uwzględnieniem kryteriów jakościowych może nastąpić przykładowo w oparciu o:

- 1) jakość, w tym wartość techniczną, właściwości estetyczne i funkcjonalne, dostępność, projektowanie dla wszystkich użytkowników, cechy społeczne, środowiskowe i innowacyjne, handel i jego warunki,
- 2) organizacją, kwalifikacje i doświadczenie personelu wyznaczonego do realizacji danego zamówienia, w sytuacji, gdy właściwości wyznaczonego personelu mogą mieć znaczący wpływ na poziom wykonania zamówienia lub
- 3) serwis posprzedażowy oraz pomoc techniczną, warunku dostawy takie jak termin dostawy, czas dostawy czy sposób dostawy.

Zamawiający jednakże powinien każdorazowo sprecyzować w dokumentach zamówienia, w jaki sposób przeprowadzona zostanie ocena i na jakie aspekty będzie kładziony przez niego nacisk przy przyznawaniu punktów. Jak słusznie wyjaśnia A. Wiktorowski, każde postępowanie jest inne i różne są potrzeby zamawiający dlatego też sposób przyznawania punktów mimo takiego samego przedmiotu zamówienia może być różny<sup>11</sup>. Niemniej jednak powinien być on transparentny i precyzyjny.

Przepisy regulujące zamówienia publiczne, zarówno te krajowe, jak i unijne, nie zawierają w swej treści wyjaśnienia pojęcia „jakość przedmiotu zamówienia”. Ustawodawca odnosi się jednak do tego terminu pośrednio w przepisach dotyczących planowania i przygotowania postę-

---

<sup>11</sup> A. Wiktorowski, *Komentarz do art. 17...*, s. 134.

powania o udzielenie zamówienia publicznego, jak chociażby w przypadku opisywania przedmiotu zamówienia, ustalania warunków udziału w postępowaniu czy też kryteriów oceny ofert.

Zamawiający stosowanie do art. 99 ust. 1 p.z.p. obowiązany jest opisać przedmiot zamówienia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty. Niezbywalnym prawem zamawiającego, jak słusznie wskazuje Krajowa Izba Odwoławcza (KIO) w wyroku z dnia 12 lipca 2021 r.<sup>12</sup>, jest opisanie przedmiotu zamówienia zgodnie z jego potrzebami. Zamawiający może więc określić oczekiwane parametry produktu na wysokim poziomie nawet w przypadku, gdy mogłoby się to wiązać z niemożnością zaoferowania przedmiotu zamówienia przez znaczną liczbę wykonawców. Dopuszczalne i uzasadnione jest takie określanie przez zamawiającego potrzeb, które wynikają z przewidywanych do wykonania w przyszłości zadań. Zamawiający jako gospodarz postępowania o udzielenie zamówienia publicznego ma prawo, wyznaczając cel, jaki zamierza zrealizować, tak określić przedmiot zamówienia, aby osiągnąć wyznaczony cel, zachowując jednocześnie obiektywizm w formułowaniu opisu swoich potrzeb oraz wytyczne wynikające z przepisów<sup>13</sup>. Zamawiający może, a nawet powinien, opisując przedmiot zamówienia, określić wymagania jakościowe co do przedmiotu zamówienia. Mogą być one sformułowane zarówno wprost, jak i ramowo, w których to ramach co do jakości przedmiotu zamówienia będą poruszali się wykonawcy realizujący umowę<sup>14</sup>. Opisując przedmiot zamówienia publicznego, również w kontekście jego jakości zamawiający musi pamiętać o konieczności przestrzegania zasady uczciwej konkurencji. Dobrym rozwiązaniem wydaje się odwołanie do oczekiwanej jakości oferowanego przedmiotu zamówienia, definiowanej w oparciu o ogólne przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks

---

<sup>12</sup> Wyrok KIO z dnia 12 lipca 2021 r., KIO 1549/21, LEX nr 3260103.

<sup>13</sup> Wyrok KIO z dnia 24 maja 2021 r., KIO 959/21, LEX nr 3215272.

<sup>14</sup> Wyrok KIO z dnia 7 czerwca 2021 r., KIO 1045/21, LEX nr 3197925.



cywilny<sup>15</sup> o zobowiązaniach, tj. należytej staranności, profesjonalizmu i średniej jakości rzeczy danego gatunku<sup>16</sup>.

Pojęcie jakości przedmiotu zamówienia pośrednio odnosi się również do ustalania warunków udziału w postępowaniu. Zamawiający, ustalając warunki udziału w postępowaniu, określa wymagania, jakie muszą spełnić wykonawcy ubiegający się o realizację zamówienia<sup>17</sup>.

Artykuł 112 ust. 2 p.z.p. zawiera zamknięty katalog wymagań, jakie mogą zostać postawione wykonawcom, tj. dotyczące:

- 1) zdolności do występowania w obrocie gospodarczym,
- 2) uprawnień do prowadzenia określonej działalności gospodarczej lub zawodowej, o ile wynika to z odrębnych przepisów,
- 3) sytuacji ekonomicznej lub finansowej,
- 4) zdolności technicznej lub zawodowej.

Celem wymagań jest dopuszczenie do udziału w postępowaniu wykonawców dających rękojmię należytego wykonania przyszłej umowy oraz wyeliminowanie wykonawców, co do których zachodzi prawdopodobieństwo, że nie będą zdolni do prawidłowej realizacji zamówienia<sup>18</sup>. Zamawiający winien dbać o jakość i rzetelność wykonania przedmiotu zamówienia. Warunki stawiane wykonawcom muszą być jednak adekwatne do przedmiotu zamówienia i nie mogą być nader wygórowane, aby zamawiający nie naraził się na zarzut naruszenia uczciwej konkurencji lub równości<sup>19</sup>. Oceny warunku udziału w postępowaniu należy dokonywać przez pryzmat przedmiotu zamówienia, a nie indywidualnych możliwości konkretnego wykonawcy zainteresowanego jego realizacją. To nie interes wykonawcy powinien determinować ocenę warunków, lecz cel, któremu służyć ma postawiony warunek udziału w postępowaniu<sup>20</sup>.

---

<sup>15</sup> Tekst jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 1740 ze zm.

<sup>16</sup> Szerzej: F. Łapecki, *Wymagania jakościowe w opisie przedmiotu zamówienia*, „Zamówienia Publiczne Doradca” 2021, nr 8, s. 43–47.

<sup>17</sup> Wyrok KIO z dnia 16 października 2015 r., KIO 2136/15, Legalis nr 1364767.

<sup>18</sup> Wyroki KIO: z dnia 5 lutego 2019 r., KIO 96/19, LEX nr 2649657; z dnia 15 maja 2017 r., KIO 714/17, LEX nr 2311255.

<sup>19</sup> Wyroki KIO: z dnia 14 marca 2012 r., KIO 411/12, LEX nr 1129948; z dnia 4 czerwca 2019 r., KIO 916/19, Legalis nr 2233677; z dnia 6 lutego 2018 r., KIO 127/18, LEX nr 2476199.

<sup>20</sup> Wyrok KIO z dnia 17 grudnia 2019 r., KIO 2433/19, Legalis nr 2281496.

Zasada jakości swoje odzwierciedlenie znajduje również, albo przede wszystkim, w kryteriach oceny ofert, a więc w miernikach, w oparciu o które wybierana jest najkorzystniejsza oferta, a tym samym udzielane jest zamówienie publiczne. Kryteria oceny muszą być związane z przedmiotem zamówienia i sformułowane w sposób zrozumiały i jednoznaczny. Muszą być one wyrażone w taki sposób, aby maksymalnie ograniczyć subiektywne odczucie i preferencje oceniającego<sup>21</sup>. Zamawiający wybiera ofertę najkorzystniejszą wyłącznie na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w Specyfikacji Warunków Zamówienia (SWZ). Oznacza to, że zamawiający nie może brać pod uwagę innych kryteriów<sup>22</sup>. Wprawdzie kryteria oceny ofert mogą być zawarte także w ogłoszeniu o zamówieniu, lecz musi istnieć pełna ich zgodność z kryteriami zawartymi w SWZ (w poprzednio obowiązującej ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – SIWZ)<sup>23</sup>.

Zamawiający nie ma jednak pełnej dowolności w kształtowaniu kryteriów oceny ofert. Muszą mieć one uzasadnienie w istniejących potrzebach zamawiającego<sup>24</sup> i być powiązane z przedmiotem zamówienia. Zgodnie z art. 67 ust. 3 dyrektywy 2014/24/UE kryteria oceny ofert są związane z przedmiotem zamówienia, jeśli dotyczą robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają być realizowane w ramach tego zamówienia, we wszystkich aspektach oraz na wszystkich etapach ich cyklu życia, co obejmuje czynniki związane z:

- 1) określonym procesem produkcji, dostarczania lub wprowadzania tych robót budowlanych, dostaw lub usług na rynek, albo
- 2) określonym procesem dotyczącym innego etapu cyklu życia produktu życia tych robót budowlanych, dostaw lub usług nawet jeżeli czynniki te nie są ich istotnym elementem.

Kryteria oceny ofert nie mogą jednak dotyczyć właściwości wykonawcy, w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej (art. 241 ust. 3 p.z.p.).

---

<sup>21</sup> Wyrok ZA z dnia 19 lipca 2004 r., UZP/ZO/0-1077/04, Legalis nr 83591.

<sup>22</sup> P. Granecki, I. Granecka, *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, Warszawa 2021, s. 782.

<sup>23</sup> Wyrok ZA z dnia 17 stycznia 2005 r., UZP/ZO/0-2419/04, Legalis nr 93259.

<sup>24</sup> Wyrok ZA z dnia 8 czerwca 2006 r., UZP/ZO/0-1606/06, Legalis nr 77056.

Zgodnie z brzmieniem art. 242 ust. 1 i 2 p.z.p. kryteriami oceny ofert są cena lub koszt albo cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia w szczególności:

- 1) jakość, w tym parametry techniczne, właściwości estetyczne i funkcjonalne takie jak dostępność dla osób niepełnosprawnych lub uwzględnienie potrzeb użytkowników,
- 2) aspekty społeczne, w tym integracja zawodowa i społeczna osób, o których mowa w art. 94 ust. 1 p.z.p.,
- 3) aspekty środowiskowe, w tym efektywność energetyczna przedmiotu zamówienia,
- 4) aspekty innowacyjne,
- 5) organizacja, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie osób wyznaczonych do realizacji zamówienia, jeżeli mogą mieć znaczący wpływ na jakość wykonania zamówienia,
- 6) serwis posprzedażowy oraz pomoc techniczna, warunki dostawy, takie jak termin dostawy, sposób dostawy oraz czas dostawy lub okres realizacji.

Kryterium jakości powoduje największą trudność w jego opisanu z uwagi na problem w jego mierzalności. Dlatego jego nieodzownym elementem jest szczegółowy opis metody oceny takiego kryterium<sup>25</sup>.

Jakość w zależności od przedmiotu zamówienia może być rozumiana w różny sposób. W przypadku dostaw jakość może odnosić się np. do: użyteczności produktu, staranność jego wykonania, użytych materiałów. W przypadku zamówień na usługi jakość może dotyczyć przykładowo doświadczenia wykonawcy czy kompetencji osób realizujących zamówienia. Z kolei jakość zamówień na roboty budowlane odnosić może się do stosowanych przez wykonawcę materiałów.

Zamawiający musi jednak pamiętać o środkach finansowych, którymi dysponuje na realizację zamówienia publicznego. Zamówienie może zostać uznane za efektywne, a tym samym spełniające zasadę efektywności, gdy zapewniony zostanie najlepszy stosunek nakładów do efektów

---

<sup>25</sup> Wyrok SO w Warszawie z dnia 18 marca 2004 r., V Ca 264/04, niepubl.

uzyskanych zamówień<sup>26</sup>. Będzie to zamówienia, które pozwoli zamawiającemu na bezpośrednie oszczędności, gwarantujące przy tym najwyższą jakość dostaw, usług bądź robót budowlanych w ramach posiadanych środków. Będzie to także zamówienia prowadzone sprawnie, zgodnie z przepisami ustawy, w sposób nieobciążający nadmiernie pracowników zamawiającego i niegenerujący zbyt wysokich kosztów administracyjnych.

#### 4. Zakończenie

Zamówienia publiczne stanowią narzędzie kształtowania gospodarki państwa, w tym również realizacji celów społecznych, politycznych i strategicznych, służące wspieraniu rynku. Procedura zawarta w ustawie, poprzez odpowiednie kształtowanie wymagań, może być efektywnym wsparciem celów gospodarczych i rozwojowych oraz ważnych polityk społecznych.

Stosowanie przez zamawiających odpowiednich kryteriów oceny ofert, trybów udzielania zamówień, transparentne ustalania warunków udziału w postępowaniu, jednoznaczny opis przedmiotu zamówienia mają nie tylko zapewnić konkurencyjność i równe traktowanie, ale również oszczędności przy zachowaniu jakości przedmiotu zamówienia.

Ustawodawca, podejmując decyzję o wprowadzeniu do ustawy Prawo zamówień publicznych obowiązku dążenia do uzyskania przez zamawiających najlepszej jakości przedmiotu zamówienia przy jednoczesnym utrzymaniu konkurencyjności kosztu jego pozyskania, podjął próbę zmiany nastawienia zamawiających do procesu zakupowego. Dotychczas większość zamawiających nastawiona była na to, aby znaleźć ofertę, która zawiera najniższą cenę. Takie działania często odbijały się na jakości. Zasady efektywności ekonomicznej oraz jakości przedmiotu zamówienia nakazują zamawiającym poszukiwanie takiej oferty, która nie tylko będzie korzystna cenowo, ale także będzie gwarantowała odpowiednią jakość przedmiotu zamówienia. Odpowiednią, tzn. średnią w myśl zasady pro-

---

<sup>26</sup> P. Nowicki, *Efektywne zamówienia publiczne jako rezultat stosowania nowego podejścia do zamówień publicznych*, Warszawa 2013, s. 9–10.

porcjonalności. Dodatkowo stosowanie tych zasad ma odnieść poza skutkiem finansowym także skutek społeczny, środowiskowy oraz gospodarczy.

Efektywność ekonomiczna i jakość przedmiotu zamówienia to dwie zasady ściśle ze sobą związane, wręcz przenikające się wzajemnie. Efektywność to rezultat podjętych działań, relacja efektów do poniesionych nakładów. Jakość to zespół cech związanych z danym produktem. Przedmiot zamówienia w myśl tych zasad powinien zostać wykonany z zachowaniem najlepszej jakości w odniesieniu do posiadanych przez zamawiającego środków finansowych.

### **Bibliografia:**

- Granecki P., Granecka I., *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, C. H. Beck, Warszawa 2021.
- Łapecki F., *Wymagania jakościowe w opisie przedmiotu zamówienia*, „Zamówienia Publiczne Doradca” 2021, nr 8, s. 43–47.
- Nowicki H., *Cele systemu zamówień publicznych*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2017, nr 497, s. 53–63.
- Nowicki P., *Aksjologia prawa zamówień publicznych, Pomiędzy efektywnością ekonomiczną a instrumentalizacją*, TNOiK, Toruń 2019.
- Nowicki P., *Efektywne zamówienia publiczne jako rezultat stosowania nowego podejścia do zamówień publicznych*, PARP, Warszawa 2013.
- Nowicki P., *Zamówienia publiczne jako instrument kształtowania gospodarki przez państwo*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2017, nr 497, s. 114–127.
- Stachowiak M., *Komentarz do art. 17 p.z.p.* [w:] W. Dzierżanowski, Ł. Jaźwiński, J. Jerzykowski, M. Kittel, M. Stachowiak, *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, Warszawa 2021, LEX nr 587859596.
- Wiktorowski A., *Komentarz do art. 17 p.z.p.* [w:] A. Gawrońska-Baran, E. Wiktorowska, A. Wiktorowski, P. Wójcik, *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, Wolters Kluwer, Warszawa 2021.